

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

MOLDÁNOVÁ, Olga. Slavení večeře Páně v letničních církvích. Diplomová práce. Magisterský studijní program Teologie, obor Křesťanská humanitární a pastorační práce – diakonika. Katedra praktické teologie. Univerzita Karlova, Evangelická teologická fakulta. Praha 2016. 144 s.

Cílem předložené diplomové práce je „představit slavení večeře Páně v Apoštolské církvi včetně jejích pastoračních aspektů“ (s. 9). Práce je rozdělena do čtyř kapitol: 1) Letniční hnutí (s. 13-25), 2) Večeře Páně (s. 26-43), 3) Večeře Páně v praxi sborů Apoštolské církve (s. 44-62) a 4) Pastorační aspekty večeře Páně (s. 63-84). Po závěru (s. 84-90) a seznamu literatury (s. 92-102) jsou zařazeny přílohy (s. 103-144), které tvoří vyhodnocení dotazníkového průzkumu autorky mezi pastory sborů Apoštolské církve z března 2015 (v textu práce je průzkumu věnován prostor ve 3. kapitole na s. 56-62), tři „příběhy ze života“ a pět textů kázání na téma večeře Páně (tyto texty autorka uplatnila ve 4. kapitole práce).

Výrazným pozitivem diplomové práce je nejenom volba tématu, kterému – pokud vím – nebyla dosud věnována větší pozornost, ale i zasvěcený vhled autorky do problematiky a prostředí Apoštolské církve (je pastoračním pracovníkem v této církvi, viz s. 9). To je zřejmé již z úvodní kapitoly, v níž ve stručnosti popisuje začátky letničního hnutí ve světě i u nás. Prokazuje přitom dobrou orientaci především v domácí literatuře pamětníků (Rudolf Bubík, Peter P. Kocur, Jan Blahoslav Šourek). Je škoda, že autorka v závěrečné podobě práce změnila její název a nezůstala u původního názvu *Slavení večeře Páně v Apoštolské církvi*, který i s ohledem na výše uvedený cíl považuji za vhodnější. Pro použití plurálu „v letničních církvích“ nevidím důvod. Autorka v úvodu vysvětluje, že Apoštolskou církev považuje za „jediného zástupce klasického letničního hnutí v České republice“ (s. 10). Na druhou stranu v 1. kapitole uvádí, že charismatické hnutí bývá označováno jako „druhá vlna pentekostalismu“ (např. v *New International Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements*). Slibované přiblížení vztahu Církve Křesťanská společenství (CKS) a Apoštolské církve (AC) nakonec zůstalo jen u obecné formulace: „I přes některé rozdílné aspekty v učení i praxi mezi „charismatiky“ reprezentovanými CKS a letničními reprezentovanými AC, mají obě tyto církve k sobě blízko.“ (s. 18) Pokud přijmeme tvrzení Zdeňka Vojtíška, že „hlavním a téměř jediným markantním rozdílem oproti staršímu letničnímu hnutí je malá ochota charismatických křesťanů zakládat nové církve, ale naopak snaha obnovit stávající křesťanstvo pentekostální zbožností zevnitř“ (VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů v České republice*. Praha, 2004, s. 67), neměli bychom ani samostatné Církvi Křesťanská společenství upírat zařazení mezi církve letničního typu (tak ji vedle Apoštolské církve řadí např. Pavel Filipi v hesle „letniční hnutí“ viz FILIPI, P. *Malá encyklopedie evangelických církví*. Praha, 2008, s. 91-93; také Zdeněk Vojtíšek obě církve zmiňuje v kapitole Pentekostální hnutí u nás viz *Encyklopedie*, s. 103-108). Vznik nové církve z původně obnovného hnutí v jejím středu není v novodobých českých církevních dějinách ničím výjimečným.

Kladu si otázku, zda důslednější promyšlení letničních kořenů Apoštolské církve by autorce mohlo pomoci při snaze o lepší pochopení pojetí večeře Páně v kontextu dalších křesťanských církvích. V souvislosti s charakteristikou letničních církví chápaných jako „třetí cesta mezi církevností orientovanou na svátostný život a ohroženou mechanistickým ritualismem a církevností orientovanou na kázané Boží slovo a ohroženou elitářským intelektualismem“ s důrazem na „zbožnost, orientovanou na zkušenost, existenciální zážitek, přijímaný jako přímá intervence Ducha“ (FILIPI. *Malá encyklopedie*, s. 92) mi autorčino srovnání letničně charismatického hnutí s „tradičními církvemi“ a „tradičním pojetím“ večeře Páně (s. 43 a 85) přijde příliš zjednodušující. Zvláště když v poznámce vysvětluje, že

výraz „tradiční církve“ vnímá z historického hlediska v protikladu k novým církvím vzniklým v polistopadových letech. Striktně vzato, nepatřila by potom také Apoštolská církev, státem oficiálně registrovaná 25. ledna 1989, k „tradičním církvím“? Při snaze o srovnání praxe večeře Páně v Apoštolské církvi a v jiných křesťanských církvích mohla autorka vyjít ze shromážděných údajů a srovnat je s obdobnými „praktickými aspekty večeře Páně“ (s. 51-55) ve vybraných církvích (četnost slavení, průběh atd.). Takové srovnání by mělo větší vypovídací hodnotu a ukázalo by shody či rozdíly v konkrétních bodech. Při důkladnější teologické reflexi by byla vhodná snaha pokusit se zjistit inspiraci pro strukturu večeře Páně a použité modlitby. Zdá se, že na první pohled viditelným rozdílem ve srovnání s jinými církvemi je absence agendy nebo určitých variabilních formulářů pro slavení večeře Páně.

Výše uvedené připomínky jdou nad rámec základních požadavků kladených na diplomové práce a jsou míněny jako podněty k dalším úvahám nad tímto důležitým tématem, které patří k těm ústředním v rámci ekumenického dialogu. Autorka velmi dobrým způsobem představuje podobu slavení večeře Páně v Apoštolské církvi a je třeba ocenit, že to nedělá pouze na základě dokumentů, ale na základě vlastní píli sesbíraných informací (dotazník, kázání a svědectví). Takový pohled považuji za zvláště cenný a přínosný.

Ke kvalitnímu grafickému provedení a velmi dobré jazykové úrovni mám snad jednu formální poznámku. Je neobvyklé sekundární citace, tj. citování názoru autora podle jiného zdroje, zařazovat jako samostatné položky do bibliografie. Díky tomu se jedna kniha (GREEN, Chris E. W. *Toward a Pentecostal Theology...*) objevuje v seznamu literatury 4x.

Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji **hodnocení B – velmi dobře**.

V Praze 3. září 2016

Mgr. Martin Vaňáč